

СИНТЕЗ ТА ПОРІВНЯННЯ РОБАСТНИХ H_2 ТА H_∞ -РЕГУЛЯТОРІВ

Робастні системи займають значне місце серед сучасних методів в теорії автоматичного керування. Робастні системи управління доцільно використовувати у тих випадках, коли повна математична модель об'єкта невідома, що часто зустрічається в реальних задачах. Такі системи мають властивість зберігати показники якості при зміні в деяких межах параметрів чи структури системи.

В загальному випадку структура об'єкта описується у просторі станів, розділяючи об'єкт на контрольовану та не контрольовану частини:

$$\begin{cases} \dot{\mathbf{X}} = \mathbf{A}\mathbf{X} + \mathbf{B}_1\mathbf{W} + \mathbf{B}_2\mathbf{U} \\ \mathbf{Z} = \mathbf{C}_1\mathbf{X} + \mathbf{D}_{11}\mathbf{W} + \mathbf{D}_{12}\mathbf{U} \\ \mathbf{Y} = \mathbf{C}_2\mathbf{X} + \mathbf{D}_{21}\mathbf{W} + \mathbf{D}_{22}\mathbf{U} \end{cases}, \quad (1)$$

де $\mathbf{X}$ – вектор стану, $\mathbf{U}$ – вектор керування, $\mathbf{W}$ – вектор збурення, $\mathbf{Y}$ – вектор вимірюваних виходів, $\mathbf{Z}$ – вектор контрольованих виходів. Вектор $\mathbf{Y}$ вимірюється та використовується регулятором для визначення керуючого вектора $\mathbf{U}$. Схема такої системи наведена на рисунку 1, а. В даній роботі додатково розглядаються вплив зовнішнього збурення у вигляді шумів $\mathbf{N}$, схема такої системи наведена на рисунку 1, б.

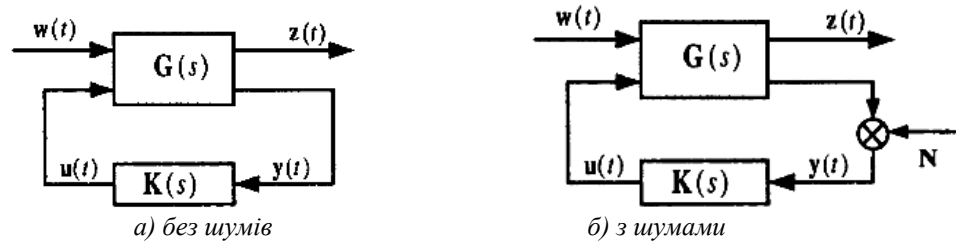

Рис. 1. Структурна схема системи

Для досліджень були обрані H_2 та H_∞ -регулятори. Для синтезу потрібно мінімізувати відповідно H_2 та H_∞ -норми, що виконується розв'язанням двох рівнянь Ріккати.

Для H_2 -регулятора:

$$\begin{aligned} \mathbf{A}^T \mathbf{X}_2 + \mathbf{X}_2 \mathbf{A} - \mathbf{X}_2 \mathbf{B}_2 \mathbf{B}_2^T \mathbf{X}_2 + \mathbf{C}_1^T \mathbf{C}_1 &= 0 \text{ та} \\ \mathbf{A} \mathbf{Y}_2 + \mathbf{Y}_2 \mathbf{A}^T - \mathbf{Y}_2 \mathbf{C}_2^T \mathbf{C}_2 \mathbf{Y}_2 + \mathbf{B}_1 \mathbf{B}_1^T &= 0. \end{aligned} \quad (2)$$

Для H_∞ -регулятора:

$$\begin{aligned} \mathbf{A}^T \mathbf{X}_\infty + \mathbf{X}_\infty \mathbf{A} - \mathbf{X}_\infty (\mathbf{B}_2 \mathbf{B}_2^T - \gamma^{-2} \mathbf{B}_1 \mathbf{B}_1^T) \mathbf{X}_\infty + \mathbf{C}_1^T \mathbf{C}_1 &= 0 \text{ та} \\ \mathbf{A} \mathbf{Y}_\infty + \mathbf{Y}_\infty \mathbf{A}^T - \mathbf{Y}_\infty (\mathbf{C}_2^T \mathbf{C}_2 - \gamma^{-2} \mathbf{C}_1^T \mathbf{C}_1) \mathbf{Y}_\infty + \mathbf{B}_1 \mathbf{B}_1^T &= 0. \end{aligned} \quad (3)$$

На основі знайдених значень $\mathbf{X}_2$, $\mathbf{Y}_2$, $\mathbf{X}_\infty$, $\mathbf{Y}_\infty$ розраховують матриці регулятора. Для H_∞ -регулятора, окрім більшої складності самих рівнянь, порівняно з H_2 , з'являється ще одна змінна, γ . Її значення підбирається таким, щоб γ^2 було більшим за спектральний радіус між $\mathbf{X}$ та $\mathbf{Y}$.

Модель системи з регулятором наведена на рисунку 2. Перші два входи – шуми вимірювання $\mathbf{N}$, інші два входи – збурення $\mathbf{W}$, які відпрацьовує регулятор, останні два входи об'єкта керування – керуючий вектор $\mathbf{U}$.

Для отримання матриць регулятора при заданих матрицях об'єкта був написаний скрипт мовою програмування середовища MATLAB. Отримані матриці H_2 -регулятора для заданих матриць об'єкта:

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} -0,34 & -0,12 & -1,5 & 0,24 \\ 0,51 & -0,93 & 0,71 & 0 \\ -0,84 & -0,19 & 0 & 0 \\ 1,39 & 0 & 0 & 0,41 \end{bmatrix}, \quad \mathbf{B}_1 = \begin{bmatrix} 0 & 0 & -0,15 & 0,12 \\ 0 & 0 & -1,23 & 0,25 \\ 0 & 0 & 0,65 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}, \quad (4)$$

$$B_2 = \begin{bmatrix} 0,34 & 0,17 \\ 0,15 & 0,63 \\ 0,38 & 0,27 \\ 0,53 & 0,54 \end{bmatrix}, C_1 = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \end{bmatrix}, C_2 = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix},$$

$$D = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}.$$

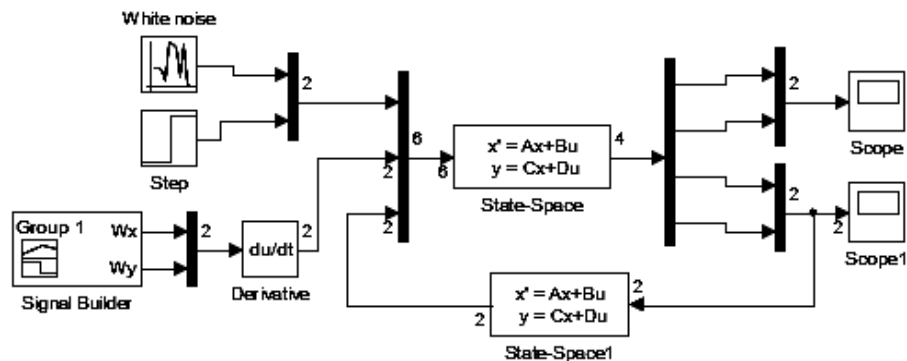

Рис. 2. Модель системи в Simulink

Було проаналізовано роботу регулятора за наявності шумів вимірювання. Графіки контрольованих виходів системи з білим шумом для одного виходу та зі збуренням у вигляді одиничного стрибку для іншого, зображені на рисунку 3.

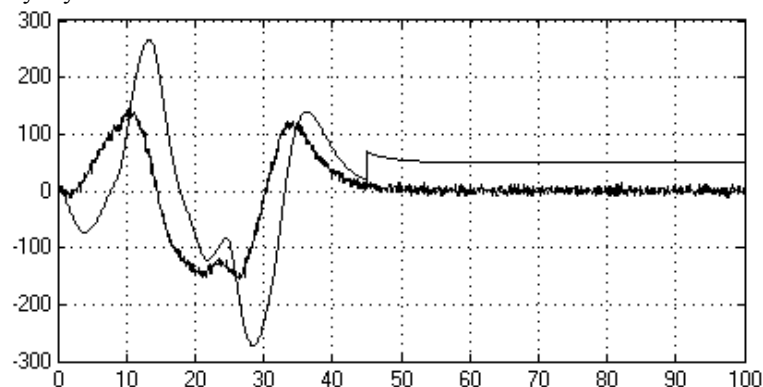

Рис. 3. Графіки виходів системи

Як видно з рисунку 3, система з H_2 -регулятором після дії одиничного стрибка має значну сталу похибку. А система з H_∞ -регулятором зводить статичну похибку до мінімуму.

Було розроблено скрипт для знаходження моделей робастних H_2 та H_∞ -регуляторів у програмному пакеті MATLAB/Simulink. Створено модель системи в загальному вигляді, яка дає можливість проводити порівняння регуляторів, зокрема було проаналізовано реакцію на зовнішні збурення і виявлено, що система з H_2 -регулятором має значно більшу статичну похибку ніж з регулятором типу H_∞ .